

No hi ha una manera de ser dona

L'Institut Català de les Dones reflexiona sobre la figura d'Ismene

Foto: Evan

¿Antígona i Ismene ens demostren la pluralitat de feminismes, les diferents maneres de ser dona?, diu una participant del debat *La figura d'Ismene. Gènere, ètica i estereotips*.

L'Institut Català de les Dones (<http://dones.gencat.cat/ca/inici/>), amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona (<http://www.diba.cat>), acull a l'espai Francesca Bonnemaison (<http://labonne.org/>) un monòleg de la dramaturga canadenca Carole Fréchette dirigit per Imma Colomer i interpretat per Fina Rius. Un monòleg on Ismene, germana d'Antígona, apareix.

Els clàssics són aquelles obres que sempre tornen, que es poden anar revisant i tracten temes universals, diu Mercè Otero, moderadora del debat posterior. I la tragèdia d'Antígona n'és un. En aquesta revisió i gràcies a l'autora, el focus se centra en Ismene. No silenciar les veus de les dones és un tema d'actualitat, però en aquest debat s'hi ha afegit un detall: no silenciar cap veu de cap dona. Els feminismes són plurals i no hi ha una manera de ser dona. Mentre que Antígona, coneguda per tothom, assumeix un paper socialment acceptat com a masculí, Ismene -poruga, covarda, submissa- acaba silenciada per tota l'eternitat. ¿Les dones passen a la història quan adopten rols masculins?, observa una altra participant.

Carole Fréchette, però, convida Ismene a parlar davant d'un grup de persones i li demana: ¿Per què vas acceptar el càstig??. La germana d'Antígona accepta la invitació i utilitza la seva veu per parlar de les pors, les tremolors i les suors. Dona espai a la reflexió sense passar a l'acció. Ella, al

contrari que Antígona, decideix viure i posa la vida al centre: pensa en els límits, la continuïtat de la família, el dolor, la incertesa, el dubte, la impuresa de les coses -que també són vida i ens formen. Demostrant les seves contradiccions, posant-les sobre la taula i mantenint-se ferma en una decisió que ella creu correcta, Ismene es redefineix valenta, decidida, íntegra.

L'obra parla, també, de la sororitat complementària: com si Ismene i Antígona fossin dues parts d'una mateixa persona. De la presència de les dones a l'esfera pública, del discurs de la desobediència i de la importància de tenir un espai propi. Sempre tornem a la famosa cambra pròpia de Virginia Woolf.